

122075

Uus jahiseadus.

Hind 5 kop.

Tallinnas, 1897.

Siidors'i pärijate juures saada.

A 1390.

A 1390.

1.

Hus jahiseadus.

12 195

Hind 5 kop.

Tallinnas, 1897.

Vindfors'i pärijate juures saada.

Дозволено цензурою. — Юрьевъ, 14-го Іюля 1897 г.

A 1390.

2/24733

Riisrath omas Kõigefõrgemalt kutsutud Isääralisees koos-olekus ja omas täielises kogus on pärast Kroonumaade-Ministri ettepaneku läbivaatamist jahiseaduse-plaani kohta järgmist heaks-
arvamist annud :

I. Jahiseaduse-plaani Kõigefõrgemaks kinnitamiseks Keisri Majestäti ette ja pärast kinnitamist Paastukuu 1. päävast 1892 maksma panna, Põllutöö-ustawi (Swod. Sak. raam. XII, jägu 2, wäljaanne 1886) artiklite 105, 106, 107 esimese poole 108—116, 119—126 ja 129—130 asemele.

II. Nuhtluse seaduse art. 943 (wäljaanne 1885) järgmisel wiisil seletada :

Art. 943¹. Wälja- ja metsawahid ja metslindude hoidjad, kelle üle tõeks tehtud, et nemad wale-ülesandeid ette pannud on, langewad, peale eel käinud art. 943 määratud nuhtluste, ametist ärabeitmise alla ja kautawad õiguse ialgi weel üht seesugust ametit tallitada.

III. Nuhtluse-seaduse kohalise jäutuse täieldamiseks (wäljaanne 1885) määrata: Ühe metshärja surmamise eest langewad süüdlased 500 rubla trahwimaksu alla iga surmatud metshärja eest.

IV. Metsa-ustawi art. 57 ja 146 (wäljaanne 1885) muutmiseks määrata:

1) Omawolilise jahipidamise eest wõera maa peal langewad süüdlased trahwi-maksu alla 5 rublast kunni 25 rublani. See trahwimaks wõib 50 rublani kõrgendatud saada jahi eest parkides aidade wahel, niisamati metslinnu-parkides, mis mitte takistamata ühenduses nabrusliste maadega ei seis, ehk heinamaade ja põldude peal enne nende foristamist.

2) Punkt 1 all nimetatud trahwi alla saab ka see pandud, kes metslindusi*) mõera maa pealt ühelgi viisil välja ajab.

3) Jaht ilma ettekirjutatud jahti-tunnistusega, linnupefide lubata hävitamine ehk munade ja poegade väljavõtmise pesadest, saab 5 kunni 25 rublaga trahwitud.

4) Jaht mõeraste jahti-tunnistustega, jaht metslindude peale, millel kaitse-aeg on, jaht keelatud riistadega, saab 10 kunni 100 rublaga trahwitud. Süüdlaste juures leitud jahiriistad saavad ära võetud.

5) Jahti-tunnistuse mitte-ettenäitamise eest jahti ajal, nende pärimise peale, kes jahiseaduse täitmise üle valvama peavad, saavad süüdlased 5 rubla trahviraha alla heidetud.

6) Põdra- ja hirve-lehmade surmamise eest langewad süüdlased 50 rubla trahviraha alla, ühe emase metskitse ehk kõige nende kolme looma-tõugude wafikate surmamise, igaihe eest 25 rubla trahviraha alla.

7) Metslindude väljakandmise, wedamise ja müümise eest keelatud ajal, saavad süüdlased trahwitud: iga leitud põdra, hirve ja metskitse eest, niisamuti iga kaljukitse ja steppikitse eest 25 rublaga, iga teise metslinnu eest 1 rublaga.

8) Kõik punkt 1 kunni 7 sees ülesluetud trahwid võivad uute süütegemiste juures kahetordseks pandud saada.

9) Jahti pealt leitud maksab see, keda ühe metse ehk maatüki piires, sõiduteest kõrwal, püssiga ehk ühegi teise riistaga metslindude püüdmiseks leitakse.

10) Need punkt 1 kunni 9 sees määratud trahwimaksud, niisamuti ka ärawõetud metslindude ja süüdlaste juures leitud jahiriistade müümisest saadud raha, saavad Seespidiste asjade Ministeriumi iseäraliste summade juure luetud, ühe kapitali kogumiseks jahiseaduse täitmise ülewaatamise tugewamaks tegemiseks.

V. Nuhtluse-seaduse art. 915 (väljaanne 1885) maha kustutada.

*) „Metslinnuks“ nimetame siin Eesti-keeli wana pruugi äjrel ka neljajalgseid jahiloomi. Väljaandja tähendus.

Ma jestät Keiser on seda Riiksrathi-heaksarvamist Kiiinlafuu 3. pääwal 1892 Kõigeförgemast finnitatud ja täita käsfinud.

Jahi-seadus.

(Kiiinlafuu 3. pääwal 1892 Kõigeförgemast finnitatud.)

I. Jahi-pidamise üle.

1) Jahi-pidamise kohta kõikides kubermangudes, mis üleüldise kubermangu-korra järel walitsetud saamad, Liwimaal, Gestimaal, Doni Kasakate waldkondas ja Kaukausus'es maksawad järgmised seadmised.

2) Need räägitawad seadmised maksawad igasuguse jahi kohta: püssiga, koertega (urtadega, agijatega) j. n. e.

3) Kellegil ei ole luba jahti pidada, ilma tema nime peale kirjutatud jahi-tunnistusega, mis kohalise kohtu poolest antud saab.

4) Need määratud jahi-pidamise üle jahi tunnistuse peale, ei mõju mitte: Archangelski, Wologda, Olonezi, Permi, Wjatka ja Kostroma kubermangude, Kasani kubermangu, Kosjmodemjanski Tschebokjarski ja Zarewofokschaiski kreiside, Nishni-Nowgorodi kubermangu Diakarjewi ja Semenomi kreiside, Nowgorodi kubermangu Beloserski ja Kirillowi kreiside, Pskowi kubermangu Cholmi kreisi kohta.

5) Jahi-tunnistused, Seespidise asjade Ministri poolest antud kujukul, saamad Kreis-Isprawnikute ja Kreis- (Ringkonna-) ülemate poolest antud, niiheasti palwe peale kirjalikult, kui ka suusõnaga.

T ä h e n d u s : Nendele, kes weel mitte 17 aastat wanad ei ole, ei saa jahi-tunnistusi mitte teistiti, kui wane-mate, wöörmündrite ehk kuratorite palwe peale antud.

6) Jahi-tunnistusi ei anta mitte: a) nendele, kes Politsei ülemaatamise all seisawad, b) seesugustele, kes jüüde pärast jahi-seaduse wasta, wõera metsa rikkumise ehk rööwimise pärast

trahwi alla mõistetud on, kurni nende peale mõistetud kohtuotsus täidetud saanud.

7) Jahi-tunnistus maksab läbi kõige selle aasta, mille kohta see antud on, igas paigas, mis jahiseaduse all seisab.

8) Iga jahi-tunnistuse eest on 3 rubla maksta. Jahi-tunnistuse väljaandmise juures ei saa teisi maksusi (ei ka stempelmaksu) mitte maksetud.

T ä h e n d u s : See selles art. tähendatud maks saab Seespidiste asjade Ministeriumi iseäraliste summade juure luetud ühe kapitali kogumiseks jahiseaduse täitmise rõhkendatud ülewaatamiseks.

9) Ilma maksuta saavad jahitunnistusi: a) Metsa-ressori ametnikud ja Kroonu metsa-wahifond, niisamati ka metsnikud, metsawahid ja metslindude hoidjad era-maaperemeeste juures, kes ettekirjutatud wiisil omas ametites finnitatud on ja b) jahimeestefond, oma teenistuse-peremehe kohalise ettepanemise peale.

T ä h e n d u s : Jahimeestefonnaks saavad armatud: pikõrid, koerapoisid, jäägred ja urtade-ülewaatajad

10) Kroonumaade Ministri hooleks saab antud, ilma maksuta jahiluba anda: a) igal ajal suurte jahiloomade (peale metshärgade) ja lindude peale jahiti pidada, niisamati ka liinupefasi wälja wõtta ja mune korjata, kui seda teaduslikkudeks tarwitusteks tehakse ja b) mitmesuguseid metslinnu-tõugusi nende asutamiseks teistes paikades ja looma-parkide tarwituseks püüda. Üks seesugune luba maksab jahitunnistuse asemel. Need, kellele seesugune luba antud on, saavad ilma maksuta jahile Kroonu maade peal ja Kroonu metsades lastud, mis mitte wälja renditud ei ole (peale nende Kroonu-maade ja Kroonu-metsade, mis kõige tõrgemateks jahideks määratud on) niisamati ka teiste maade peale, üleüldisel põhjusel.

11) Igal kütil peab jahil ajal tema nime peale kirjutatud jahitunnistus kaasas olema ja tema peab seda nende pärimise peale, kelle käes jahiseaduse täitmise ülewaatamine seisab, ette näitama. See kohustus, jahitunnistust kaasas kanda, ei mõju

mitte nende kohta, kes Politsei poolest forraldatud jahtidest rõõvloomade hävitamiseks osa võtavad (Üleüldise kubermangu-korra art. 1463, Swod. Sak. raam. 2, jägu 1, märjaanne 1876), ega ka klaperjahtideks palgatud ajajate kohta.

12) Jahi-õigus on omanikul oma piirete sees.

13) Jahiks mõera maa peal on selle maa omaniku kirjalisliku luba tarvis.

14) Kord jahilubakirja andmiseks ühe maa peal, mis Kroonumaade Ministeriumi all seisab, on ühes lihas selle art. juure määratud.

15) Jahi-õigus talupoegade fruntide peal, kes talufoguduseühenduses on, on talufoguduse oma. Üksikud talupojad ja teised inimesed saavad õigust, tähendatud frundi peal jahti pidada, ainult seaduslikul teel tehtud foguduse-otsuse peale*).

16) Jahi-pidamine linna fruntide peal saab linna kohtude poolest lubatud.

17) J a h t s a a b k e e l a t u d :

- a) metshärgade ja emasete põdrade, hirvede ja metskitsede, niisamati nende looma-tõugude wafikate peale, läbi kõige aasta. T ä h e n d. Kõik aastane juure-lasutus saab selle aasta Jõulukuu 31. päevani wafikate sekkä luetud ;
- b) isasete põdrade peale Märrikuu 1. päewast Veikusekuu 15. päewani ;
- c) hirvede peale Paastukuu 1. päewast Heinaluu 15. päewani ;
- d) metskitsede peale Talwekuu 1. päewast Jaanikuu 1. päewani ;
- e) steppi-kitsede, antilopide, must-sikkude, argalide ja

*) See seaduse number ei maksa mitte Tallinna- ja Riia-maa kohta, sest et meil foguduse maad ei ole, waid üksi Suure Riigi kohta, kus taluomanikuid ei ole ja walla maa ifka kõige foguduse oma on. Märjaandja tähendus.

- teiste kalju-kitsede peale Paastukuu 1. pääwast
Heinakuu 15. pääwani;
- f) isa-metsiste ja isa-tedrede peale Lehekuu 15. pääwast
Heinakuu 15. pääwani;
- g) forpiitsafate (metsa-näppide) peale Jaanikuu 1. pää-
wast Heinakuu 15. pääwani;
- h) mets-hanede ja luifede peale Lehekuu 1. pääwast
Jaanikuu 29. pääwani;
- i) isa-partide peale Jaanikuu 1. pääwast Jaanikuu
29. pääwani;
- k) kõikjuguuste partide, näppide, kiwittate, rääkude ja
teiste soo- ja wesi-lindude peale Paastukuu 1. pää-
wast Jaanikuu 29. pääwani;
- l) hallide ja punasete põld-püüde peale Jõulukuu 1.
pääwast Veikusekuu 15. pääwani;
- m) kuning-põldpüüde peale Jõulukuu 1. pääwast Wiina-
kuu 1. pääwani;
- n) fasanide ja jänesete peale Küninakuu 1. pääwast
Mihlikuu 1. pääwani;
- o) ema-metsiste, ema-tedrede, laanepüüde, raba-kanade,
trapp-hanede ja wahtlete peale Paastukuu 1. pää-
wast Heinakuu 15. pääwani. Tä h e n d. Jfa-
wahtleid wõrkudega püüda on Lehekuu 15. pääwast
Heinakuu 15. pääwani keelatud;
- p) kõige teiste metslindude peale, peale rööwloomade,
Paastukuu 1. pääwast Jaanikuu 29. pääwani.

18) Läbi kõige aasta on kõikjuguuste püüde-riistadega (lingu-
dega, paeladega, wõrkudega, lõksudega ja seesjuguustega) püüda
keelatud: metsiseid, tedresi, laane-püüsi, põld-püüsi, kuning-põld-
püüsi, fasanisi ja metskitsesi, niisamati ka linnupesasi häwi-
tada ja kõikjuguuste lindude, peale rööwlinde, mune ja poegi
wälja wõtta.

19) Lubatud on, rööw-loomi ja rööw-linduşi häwitada,
niisamati nende poegi ja nende pesasi häwitada, nurmedel ja

metšades hulkujaid kassisi ja koeri surmata — läbi kõige aasta, iga nõuuga, mitte aga kihwtiga. Kubermangude- ja Waldfondade-ülemate hooleks on antud: kihwtitamisest rööw-loomade hävitamiseks kui üleüldisest nõuu lubada, ehk üksikutele inimestele ja jähi-seltsidele selleks luba anda.

20) Rööw-loomade jekka saawad arwatud: karu, hunt, rebane, schakal, määr, kiwi-rebane, nirk, kärp, jaarm, soo-sarm, hermelin (walge-nirk, nugis, vielsras, ilwes, mets-kass ja oraw. Rööw-lindudeks on pidada: kottkas, kuning-kottkas, kana-kull, geier-kull, kõik kulli-tõud, harakas, kaarn, wares, hakk, tihase-kull, pähkla-ähk, past-räg, suurispea kullid, öö-kullid ja warblased.

21) Rööw-loomi, kes inimestele ja koduloomadele kardetawad on, wõera maa peal ilma maaomaniku lubata surmata, on ainult kogemata nendega kokkujuhumise juures ehk kohaliste Politsei-ülemate kutsumise peale lubatud (Üleüld. kub.-ford art. 1463, Smod Sak. raam. 2, jäg. 1, wäljaanne 1876).

22) Paastukuu 1. pääwast Jaanikuu 29. pääwani ei ole jaht koertega ühegi kaubaga lubatud. T ä h e n d. Selle läbi ei ole linnu-koerte ja agijate õpetamine (ilma püssita) mitte keelatud.

23) Ring-aidadega parkide ja metsa-tuffade peremehed, kelle parkid ja metsa-tuffad mitte teiste naabri-maade wasta lahti ei ole, wõiwad nendes läbi kõige aasta igasuguste metslindude peale jahti pidada.

24) Archangelski kubermangu ja Wologda kubermangu põhja-ida poolise jäu talupoegadele, Wogulastele Permi kubermangus, endistele Kroonu-asujatele sellesama kubermangu Werchoturje ringfondas ja Wjatka kubermangu Glasowi, Drlowi ja Slobodi kreisides, on jaht neis kohakondades kõikisuguste metslindude peale läbi kõige aasta lubatud. Igasuguste metslindude müümine nende talupoegade poolest, on aga Paastukuu 10. pääwast Heina kuu 1. pääwani keelatud.

25) Metslindude wäljakandmine, wedamine, müümine ja ostmine, 10 pääwa pärast termini, millest saadik jaht kohaliste metslindude peale mitte lubatud ei ole (art. 17), on keelatud.

T ä h e n d. Elusaid metslindusi kasvatamiseks vedada, on ka selles art. tähendatud ajal lubatud, aga ainult kohalise Politsei-ülema lubaga.

26) Linnades on kauplemine metslindudega, mis talvel (Paastukuu 1. päevani) lastud on, igal ajal lubatud, kohaliste seaduste tähelepanemisega.

II. Ülewaatamise kord jahiseaduse täitmise üle, nenda ka nende seadumiste üleastumiste ülesandmise kohta.

27) Ülewaatamine jahiseaduse täitmise üle saab antud : 1) Politsei kätte; 2) Metsa-ressori ametnikkude, Kroonu metsa-vahtkonna, Kroonu-mõisade-ressori metsa-walitsejate ja Metsa-korpuse ametnikkude kätte, kes era-metsade üle walitsewad, nende ülewaatamise alla antud ringfondade piires; 3) wälja- ja metsawahtide ja metslindude-hoidjate kätte, nende ülewaatamise alla usaldatud ringfondades.

28) Metslindude-hoidjad saawad nende finnitamise kohta ametis, sellega ühendatud õigustes, ameti-tähtede kätteandmisest ja teenistusest lahtilaskmises needsamad seadumised maksma pandud, mis metsawahtide kohta Metsa-ustawi art. 568—572 sees (Swod Sak. raam. 8, jäg. 1, wäljaanne 1876) määratud on.

29) Rubermangu-, kus on, Waldkonna-ülematel on õigus, neile tuntud inimestele (nende inimeste eneste tahtmisega) woli anda, üleastumisi jahiseaduse wasta tõeks teha. Neile wolitatud inimestele saab kohaliste Rubermangu-, kus on, Waldkonna-ülemate poolest nende tegewuse ringfond juhutatud. Seda woli, ülesastumisi jahiseaduse wasta tõeks teha wõiwad ka seaduslikul põhjusel asuwad **J a h i m e e s t e - ü h e n d u s e d**, niisamati ka Põllumeeste-seltsid oma liigetele anda. Seesugused wolikirjad maksawad neis kohafondades, mis üle nende seltside tegewus nende põhjuskirja järel ulatab. Need selles art. nimetatud wolitatud inimesed saawad õigust, nende poolt tõeks tehtud üleastumiste juures jahiseaduse wastu, süüdlasi Politseile seaduslikuks talituseks selles asjas ette panna.

30) Protokollid üleastumiste üle jahiseaduse wasta saamad kriminal-korra art. 1133—1136, 1140—1142 ja 1150 ja 1151 järel üles pandud, kus juures protokollis tähendada on, misjugused püüde-riistad ja mis tõugu metslinnud ja kui palju neid, üleastumise kaebtuse-aluse käest ära mõetud saamad.

T ä h e n d. Selle art. sees nimetatud protokollid üleastumistest jahiseaduse wasta, mis trahwi alla mitte rohkem kui 100 rubla langewad, wõiwad ka ilma tunnistameeste osawõtmiseta üles pandud saada.

31) Süüdlase otsimiseks, kes üleastumise-paigast ära läinud, on metsa-wahtkondadel, wälja-wahtidel ja metslindude-hoidjatel õigus Politsei-ülemate poolt abi pärida.

32) Süüdlaste juures leitud metslinnud saamad wiimimata jahi-peremehe ehk rentija kätte antud, kui aga teadmata on, kus kohalised metslinnud surmatud, siis saamad need Politsei käsu peale ära müüdüd ehk häwitatud.

33) Protsessi algamine ja süüdlaste süü tõeks tunnistamine kohtu ees (üleastumise pärast Rõigefõrgemast selle aasta Rüünla-kuu 3. pääwal finnitatud jahiseaduse IV. jäu art. 3—7 wasta) saamad Politsei-ametnikkude kätte usaldatud kriminalprotsessi-korra art. 1215 ja 1216 järel.

34) Protsessid Riiksrathi heakswamise IV. jäu art. 1 ja 2 sees nimetatud üleastumise pärast ei saa mitte teisiti ette mõetud, kui selle jahi-peremehe ehk rentija kaebtuse peale, kellele kahju tehtud on, ja nende peale ei saa trahwi pandud, kui kahju-alune ja kahju-tegija oma keskis lepivad.

35) Kriminalprotsessi-korra art. 1187¹ mõju saab nende protokollide kohta üleastumiste asjus jahiseaduse wasta maksma pandud, mis selleks määratud korra (art. 30) järel üles pandud saamad.

Jaht saab keelatud: ■

Metslindude ja metsloomade tõugud:

Emasete põdrade ja metsskitsede, niisamati nende wafikate peale .
 Põldpüüde peale
 Isasete põdrade peale
 Jänesepe peale
 Isasete metsskitsede peale
 Ema-metsiste, ema-tedrede, laane-püüde, raba-tanade ja wahtlete peale
 Partide, näppide ja teiste mitte üles loetud lindude ja loomade peale
 Isa-metsiste ja isa-tedrede peale
 Hanede ja luikede peale
 Korpiitsade peale
 Isa-partide peale
 Rööw-loomi ja rööw-lindu surmata on läbi aasta lubatud . .

	Märiskuu.	Küünlatuu.	Paastukuu.	Jürikuu.	Lehekuu.	Saamikuu.	Heinakuu.	Lõikusekuu.	Mihhikuu.	Wiinakuu.	Kalwekuu.	Jõulukuu.
Emasete põdrade ja metsskitsede, niisamati nende wafikate peale .	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Põldpüüde peale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Isasete põdrade peale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Jänesepe peale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Isasete metsskitsede peale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Ema-metsiste, ema-tedrede, laane-püüde, raba-tanade ja wahtlete peale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Partide, näppide ja teiste mitte üles loetud lindude ja loomade peale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Isa-metsiste ja isa-tedrede peale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Hanede ja luikede peale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Korpiitsade peale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Isa-partide peale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rööw-loomi ja rööw-lindu surmata on läbi aasta lubatud . .	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

kuuni 29 Saamit

Mis metsawahtidel, wäljawahitudel ja metslindude- hoidjatel jahiseaduse täitmise üle walwates tähele panna on.

Kõigefõrgemalt Küninkakuu 3. päawal 1892 finnitatud jahiseaduse § 27 annab walwamist selle seaduse täitmise üle, peale teiste ametnikkude, ka metsawahtide, rälja- ehk põllumawhtide ja metsloomade-hoidjate hooleks. Metsawahtide ja wäljawahitudel amet on meie kodumaal juba wanast ajast saadik asutatud ja on rahwal tuttam, ainult selle wahega, et neid uuemal ajal ka korraliselt on wannutama ja neile ameti-tähtesi andma hakatud, et nende tunnistus ilma tunnistus-meesteta maksaks ja rahwas neid kui ametnikkusi ära tunda wõiks ja nende sõna nende ameti-talituses tõrkumata kuulma peaks. Uus jahiseadus lisab weel ametnikku, metslindude-hoidja, niisama-suguse kohustud fega ja õigusfega nende juure, ka nenda ametisse pandud, finnitatud ja kohustatud saab, nagu metsawahid ja wäljawahid, jahiseaduse § 28 põhjusel. Selle ameti peale wõiwad ainult mehed pandud ja finnitatud saada, kes juba wähemast 21 aastat wanad ja igapidi laitmata ja ustatawad on. Et kõigil neil kolmel ametnikul jahiseaduse täitmise üle walwamise juures ühesugused kohused ja õigused on, sellepärast saagu nemad selle kirja lühendamise heaks siin kõik ülepea „wahid“ nimetatud. Et need wahid ja kõik teised, kellel nendega ja selle asjaga ülepea tegemist on, kõigist omast kohustustest ja õigustest selgest aru saaksiwad ja käskides ega käsku kuulates mitte oma enese

ega teiste kahjuks ei effiks, jeepärašt on Gestimaa Jahimeeste ühendus, seda lühifest juhatusst üles panna kasulikuks arwanud. Iga waht, oma ameti-tähaga rindas maksab omas, tema ülewaatamise alla usaldatud talituse-ringkondas nagu iga teine Politsei-ametnik, kelle sõna ja eadusliku pärimist igauks tõrkumata kuulma ja täitma peab. — Kui nüüd üks waht tema ülewaatamise alla usaldatud ringkondas üht wõerast sõidutee kõrwas püüfiga ehk ühe teise riistaga metslindude püüdmiseks leiab (w. jahiseadus IV. 9), siis on wahi kohus pärida, et see inimene temale peab ette näitama: 1) tema nime peale wäljafirjntatud jahitunnistust; 2) tema nime peale selle maa omaniku poolt wäljaantud kirjalkiku tunnistust, et temale seal jahipidamiseks luba on antud; 3) neid metslindusi, mida tema lastnud ehk teisel wiisil surmanud ehk kinni püüdnud on. — Kui waht leiab, et wõeras ühegil wiisil jahiseaduse wastu effinud on, siis peab waht teda mõisliku sõnaga oma kaasa kutsuma. Kui jahiseaduse wasta effinud wõeras heaga sõna ei kuula, siis on wahil täieline kohus ja õigus teda kinni wõtta ja lähema Politsei ehk Wallawalitsuse majasse wiia. Kui süüdlane wasta paneb ehk kui teised inimesed temale appi tulewad, siis ei ole wahil foguni mitte tarwis nendega riidlema hakata, waid süüdlased peawad paigale jääma ja kui tema neid ära tunneb, siis peab tema nende peale seaduslikul wiisil kaebtust fisse andma. Kui waht aga süüdlasi mitte ei tunne, siis peab tema nende jälgede järel käima, kunni keegi wasta tuleb, peab teekäijate poolt omale abi paluma ja süüdlaste käest midagi ära wõtta püüdma, mis nende süü tunnistuseks sünnis on. Oma püüfi ehk muud surma- ehk haawamise-riista tohib aga waht ainult siis tarwitada, kui süüdlased ahwardamisega tema kallale kipuwad, nii et temal oma elu ja terwise kaitsemiseks muud nõuu enam üle ei jää.

Üleastumiste tõeks-tunnistamiseks jahiseaduse wasta peab wõimalikult wiiwimata üks protokoll üles pandud saama: 1) protokollu ülespanija oma nimega ja ametiga; 2) kes (nimega

ja elupaigaga), 3) kus kohas, 4) mil ajal ja mil wiisil efsinud ja efsitud on; 5) misjugaused püüde-riistad (mitte aga püüfid ja koerad), mis tõugu metslinnud ja kui palju neid süüdlase käest ära wõetud jaiwad; 6) tunnistus-meeste nimed, kes osawõtjad protokolli ülespanemise juures oliwad; 7) kõik süüdlase poolt ette pandud wabandamisef ja wastarääkimisef. — Protokoll saab kõige nende kuuldes ette luetud, kes selle ülespanemisest osa wõtjiiwad ja nendest alla kirjutatud. Kes kirjutada ei oska, see peab üht teist, kes kirjutada oskab, paluma, tema asemel tema nime alla kirjutada, järgmisel wiisil: Mitte-kirjaoakaja N. N. eest tema asemel alla kirjutatud N. N. (Esimese N. N. koha peale saab allakirjutamiseks kohustatud tunnistus-mehe nimi pandud, teise N. N. koha peale selle oma nimi, kes tema asemel alla kirjutab.) Tunnistus-mehed, kes protokolli ülespanemise osawõtjad oliwad, peawad selle juures tunnistust kirjalikult üles panema, et protokolli sõnakäif just sedamööda on, kuidas nemad seda asja tõe poolest ise näinud ja kuulnud on. Vihtlaseft nime allakirjutamisest ei ole küll. — Kui süüdlane ei taha oma nime protokolli alla kirjutada, siis peab ka seda protokolliise üles wõetama ja kahele teisele tunnistus-mehele teada antama. — Majade fiske wahid nende läbiotsimiseks oma lubaga astuda ei tohi, waid selleks peawad nemad Politsei osawõtmiist ja abi paluma. — Protokollid üleastumistest jahiseaduse wasta, mis mitte peale 100 rubla trahwiraha alla ei lange, wõiwad ka ilma tunnistus-meeste osawõtmiiseta üles pandud saada.

Kui protokollid üleastumise-asjas jahiseaduse wasta ülemal tähendatud seaduslikul kombel üles on pandud, siis maksawad need protokollid kohtu ees täieste nende üleastumiste tõeks-tunnistamiseks, ilma et protokolli ülespanijatel ehk osawõtjatel kohtu ette kutsjutud jaada tarwis oleks. Minult siis saawad protokolli ülespanijad ja osawõtjad sellest ülespanemisest kohtu ette tunistama kutsjutud, kui kaebtuse-alune protokollu ustatawuse kohta Rahukohtu-wanemale midagi, tõe-asjade peale põhjustatud wastawaidlemisest ette panna suudab, mida Rahakohtu-wanem

maksmaks arwab. On kõik seaduslik kord tähele pandud ja Rahukohtu-wanem ei pea süüdlase wastawaidlemist mitte ustatawks, siis on nendel protokollidel tõeks-tunnistaw wõim kohtu ees.

Wale-tunnistuse eest langeb waht raske nuhtluse alla: Tema saab kolmeks nädaliks kunni kolmeks kuuks finni mõistetud, ehk teda pannakse kaheks kunni neljaks kuuks wangi. Peale selle saab tema ametist lahti mõistetud ja ei wõi iialgi enam üht seefugust ametit talitada. Ilmub aga koguni, et waht maksu eest wale-tunnistust teinud, siis langeb tema wale-wande peale määratud nuhtluse alla, saab Siber'isse-saatmisele ehk wangitööle mõistetud.

Selle kuulutusega ja seletusega arwab Gestimaa Jahimeeste-ühendus oma kohust täitnud olema, niiheaste metskondude kaitseks õiguseta ja just sellepärast hoolimata küttide ja püüdjate eest, kes, kuidagi teatakse, ka ema-linnud sagedast noore pesakonna keskist maha lastnud on, kui ka wahtide ja rahwa kaitsemiseks effituste ja sagedast õige raskete wastamiste eest, mis jahiseadus määranud on. Wõetagu seda niisama lahkest wasta, kui seda pakutud on ja hoitagu ennast pahanduste, kulude ja teiste umbkulude eest.

Gestimaa Jahimeeste-ühendus.

A
A-1390
i